

PROGRAM KURSU NA PATENT ŻEGLARZA JACHTOWEGO

WIEDZA TEORETYCZNA:

1. Przepisy

1.1. Podstawowe przepisy żeglugowe obowiązujące na wodach śródlądowych odnoszące się do żeglugi jachtowej:

- wybrane definicje,
- zasady ruchu żeglugowego,
- sygnalizacja wzrokowa i dźwiękowa statków,
- sygnały wzywania pomocy,
- znaki żeglugowe,
- uprawnienia do prowadzenia jachtów żaglowych,
- dokumenty jachtu żaglowego,'
- ogólne przepisy bezpieczeństwa,
- wypadki i awarie – zasady postępowania,
- przepisy lokalne.

1.2. Elementarne wiadomości o przepisach obowiązujących na wodach morskich oraz przepisy portowe.

1.3. Etykieta jachtowa – zasady zachowania się na jachcie i obyczaje żeglarskie, etykieta flagowa.

1.4. Podstawowe zasady ochrony wodnego środowiska naturalnego.

2. Wiadomości o śródlądowych jachtach żaglowych:

2.1. Rodzaje jachtów śródlądowych, podział ze względu na budowę, osprzęt i eksploatację.

2.2. Nazewnictwo podstawowych części składowych jachtu śródlądowego i jego osprzętu.

2.3. Zasady obsługi silnika jachtowego.

2.4. Zasady obsługi instalacji jachtowych: paliwowej, gazowej, elektrycznej, wodnej.

2.5. Wyposażenie jachtu niezbędne do bezpiecznej żeglugi: ratownicze, przeciwpożarowe, medyczne.

3. Teoria żeglowania

3.1. Wiatr rzeczywisty i pozorny.

3.2. Kursy jachtu względem wiatru.

3.3. Działanie steru i miecza.

3.4. Siły działające na jacht będący w ruchu.

3.5. Stateczność jachtu.

3.6. Praca żagli.

3.7. Nawietrzność i zawietrzność jachtu.

4. Zasady manewrowania śródlądowym jachtem żaglowym pod żaglami i na silniku

4.1. Manewry pod żaglami.

4.2. Manewry na silniku.

4.3. Cumowanie i kotwiczenie.

4.4. Kierowanie załogą, komendy żeglarskie.

4.5. Umiejętność planowania i wyboru drogi jachtu.

4.6. Żeglowanie w trudnych warunkach pogodowych.

4.7. Żegluga na rzece.

5. Locja

5.1. Śródlądowy szlak żeglowski:

-informacje o korycie rzeki,

– oznakowanie szlaku żeglowskiego,

– elementarne informacje o budowlach hydrotechnicznych – śluza, jaz,

– informacje o popularnych polskich szlakach żeglowskich.

5.2. Elementarne wiadomości o nawigacyjnym oznakowaniu wód morskich oraz zaplanowanie krótkiej żeglugi po wodach morskich.

6. Ratownictwo

6.1. Bezpieczeństwo żeglugi i ratownictwo w żegludze śródlądowej:

– osobiste środki wypornościowe, rodzaje i sposoby posługiwania się nimi,

– inne środki bezpieczeństwa na jachcie śródlądowym,

– przygotowanie jachtu i załogi do żeglugi w trudnych warunkach pogodowych,

– zasady zachowania się po wywrotce jachtu,

– zasady postępowania podczas alarmu „człowiek za burtą”

– wiadomości o służbach ratowniczych na wodach śródlądowych,

– podstawy pomocy przedmedycznej w najczęściej występujących obrażeniach na jachcie,

– zasady działań ratowniczych w trudnych warunkach pogodowych.

6.2. Podstawowe informacje o ratownictwie na wodach morskich:

– Morska Służba Poszukiwania i Ratownictwa (SAR), Morskie Ratownicze Centrum Koordynacyjne,

– ratownictwo brzegowe: brzegowe stacje ratownictwa, stacje ratownictwa morskiego,

– sygnałowe środki ratownicze.

7. Meteorologia

- 7.1. Podstawowe wiadomości o wiatrach – znajomość skali Beauforta.
- 7.2. Podstawowa znajomość wybranych zjawisk meteorologicznych.
- 7.3. Niebezpieczne dla żeglarzy zjawiska meteorologiczne, ich oznaki i sposób postępowania.
- 7.4. Znajomość meteorologii w zakresie rozumienia komunikatów meteorologicznych i prognoz pogody.
- 7.5. Umiejętność uzyskiwania prognoz pogody.

UMIĘJĘTNOŚCI PRAKTYCZNE:

1. Umiejętność wykonywania następujących czynności i zasady bezpieczeństwa ich wykonywania:

- użytkowanie środków ratunkowych,
- poruszanie się po jachcie,
- obsługa żagli,
- obsługa szotów,
- refowanie żagli,
- obsługa miecza,
- obsługa urządzenia sterowego,
- obsługa silnika przyczepnego lub stacjonarnego,
- obsługa cum, praca cumami,
- obsługa odbijaczy,
- umiejętność pagajowania,
- użytkowanie bosaka i pychu,
- umiejętność balastowania,
- obsługa kotwicy,
- obsługa podstawowych instalacji na jachcie: paliwowej, wodnej, elektrycznej, gazowej,
- taklowanie jachtu, klar jachtu,
- przygotowanie jachtu do wypłynięcia, sprawdzenia stanu technicznego jachtu żaglowego i jego wyposażenia z uwagi na bezpieczeństwo żeglugi,
- przygotowanie jachtu do żeglugi w trudnych warunkach pogodowych,
- poprawny dobór ożaglowania,
- regulacja powierzchni ożaglowania,
- trzymanie kursu,
- regulacja prędkości pod żaglami i na silniku,
- nadawanie prędkości początkowej (bieg do przodu, bieg wsteczny),
- hamowanie przy pomocy kotwicy,
- cumowanie jachtu,

- obrót lub przesunięcie jachtu przy pomocy, praca cumami,
- kotwiczenie jachtu na otwartym akwenu i przy brzegu.

2. Umiejętność wykonania następujących manewrów:

2.1. Manewry pod żaglami:

- zmiana kursu (odpadanie, ostrzenie),
- zacieśniona cyrkulacja,
- zwrot przez sztag,
- zwrot przez rufę,
- stawanie w dryf,
- alarm „człowiek za burtą”,
- dojście do boi,
- odejście od boi,
- stawanie na kotwicy,
- zejście z kotwicy,
- odejście od nabrzeża,
- dojście do nabrzeża,

2.2. Manewry na silniku:

- zmiana kursu,
- zacieśniona cyrkulacja,
- odejście od nabrzeża,
- dojście do nabrzeża,
- alarm „człowiek za burtą”
- dojście do boi,
- odejście od boi,
- stawanie na kotwicy,
- zejście z kotwicy,
- holowanie pojedynczego jachtu.

3. Prace bosmańskie:

- umiejętność wiązania podstawowych węzłów żeglarskich: prosty, ratowniczy (dwa sposoby), knagowy, ósemkowy, refowy, szotowy, flagowy, różkowy, sztyk, wyblinka, cumowy żeglarski, buchta,
- podstawowe naprawy osprzętu i instalacji jachtowych.